

LUPAPÄÄTÖS
Nro 31/2014/1
Dnro PSAVI/116/04.08/2012
Annettu julkipanon jälkeen
9.4.2014

ASIA

Koneellinen kullankaivu kullanhuuhdonta-alueella Kultasuo II Vuijeminhaaran varrella sekä toiminnan aloittamis- ja hankkeen valmistelulupa, Inari

LUVAN HAKIJA

Tero Kyllönen
Kuikkaniementie 55
88900 Kuhmo

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO	3
TOIMINTA JA SEN SIJAINTI	3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE	3
Ympäristöluvan hakemisen peruste	3
Vesitaloushakemuksen peruste	3
LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	3
TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE.....	3
TOIMINTA.....	4
Kuvaus toiminnasta.....	4
Polttoaineet ja jätehuolto.....	5
Toiminta-alue ja sen ympäristö	5
Tiedot vesistöstä.....	5
Liikennejärjestelyt	6
TOIMINNAN VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN	6
TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU	6
POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN	6
LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY	6
Lupahakemuksen täydennykset.....	6
Lupahakemuksesta tiedottaminen.....	7
Lausunnot ja muistutukset	7
Hakijan kuuleminen ja vastine.....	13
MERKINTÄ	13
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU.....	13
YMPÄRISTÖLUPARATKAISU.....	13
VESITALOUSLUPARATKAISU	13
LUPAMÄÄRÄYKSET	14
Yleiset toimintaa koskevat määräykset	14
Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi.....	14
Vesitalouslupan määräykset	15
Häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet	15
Tarkkailu ja raportointi.....	15
Toimet kaivukauden päätteeksi ja toiminnan lopettaminen.....	16
OHJAUS ENNAKOIMATTOMIEN VAHINKOJEN VARALLE.....	16
RATKAISUN PERUSTELUT	17
Ympäristölupa.....	17
Vesitalouslupa	18
Lupamääräysten perustelut.....	18
VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN.....	20
LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN.....	20
Päätöksen voimassaolo	20
Lupamääräysten tarkistaminen	21
Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen.....	21
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO.....	21
Päätöksen yleinen täytäntöönpanokelpoisuus.....	21
Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta (ympäristölupa).....	21
Valmistelulupa (vesitalouslupa).....	21
Vakuus toiminnan aloittamis- ja hankkeen valmisteluluvan osalta.....	21
Toiminnanaloittamisluvan perustelut	21
SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET	22
KÄSITTELYMAKSU	23
Ratkaisu.....	23
Perustelut	23
Oikeusohjeet.....	23
MUUTOKSENHAKU	24

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Tero Kyllönen on aluehallintovirastoon 15.11.2012 toimitetulla ja myöhemmin täydennetyllä hakemuksella hakenut ympäristö- ja vesitalouslupaa koneelliseen kullankaivuun hakemussuunnitelmassa esitetyllä tavalla ja pyytänyt ympäristönsuojelulain 101 §:n mukaista oikeutta aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta sekä vesilain 3 luvun 16 §:n mukaista hankkeen valmistelulupaa Vuijeminhaaran rantavyöhykkeen muuttamiseen jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tuleamista.

Hakija hakee samalla huojennusta luvankäsittelymaksuun sillä perusteella, että toiminta on alueelle tyypillistä ja samankaltaista kuin mitä lähialueilla on tehty jo 1970-luvulta saakka.

Lisäksi hakija pyytää, että biohajoavia öljyjä ei määrättäisi pakollisiksi, koska ne aiheuttavat mm. ihottumaa ja konevaurioita eivätkä ne hakijan mukaan mahdollisessa onnettomuustilanteessa hajoa kylmyyden vuoksi yhtään sen nopeammin kuin tavallisetkaan öljyt.

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Koneellista kullankaivua on tarkoitus harjoittaa Inarin kunnassa Metsähallituksen hallinnoimalla Lapin luontopalvelujen Hammastunturin erämaa-alueella olevalla 1,6 ha:n suuruisella Kultasuo II –nimisellä kullanhuuhdonta-alueella Sotajokeen laskevan Vuijeminhaaran varrella.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Ympäristöluvan hakemisen peruste

Ympäristönsuojeluasetus 1 §:n 1 momentin 7a) kohta.

Vesitaloushakemuksen peruste

Vesilaki 3 luku 2 §.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen 5 §:n 1 momentin 7 a) kohdan mukaisesti aluehallintovirasto ratkaisee koneellisen kullankaivun ympäristölupa-asian.

Vesilain 1 luvun 7 §:n 1 momentin mukaisesti aluehallintovirasto toimii vesilaisissa tarkoitettuna lupaviranomaisena.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on myöntänyt 14.5.2013 Tero Kyllöselle kullanhuuhdontaluvan HL2012:0009 koskien Kultasuo II -nimistä aluetta. Päätöksestä on valitettu. Kullanhuuhdontalupa on voimassa neljä vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Tukesilta 25.3.2014 saadun tiedon mukaan päätös ei ole lainvoimainen.

Alueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa. Maakuntakaavassa alue on osoitettu Erämaa-alueeksi (Se).

TOIMINTA

Kuvaus toiminnasta

Toiminnassa etsitään vedellä huuhtomalla maa-aineksen joukossa olevaa irtokultaa. Konekaivun lisäksi kaivuultaiden pohjat imuroidaan pienellä power Jet -tyyppisellä alipaineimurilla. Kultaa kaivetaan yhdellä kaivuyksiköllä, johon kuuluu yksi ympäripyörivä, tela-alustainen alle 7 tonnin kaivinkone ja tarvittaessa apukoneena enintään 20 tonnin kaivinkone tai puskutraktori. Lisäksi käytössä on erottelulaitteena rumpuseula ja ränniyksikkö sekä pumppuja, vesilinjoja ja energiantuotantoyksikkö. Kaivu tehdään järjestelmällisesti Vuijeminhaaran alajuoksun suunnasta alkaen koko ajan saman kaavan mukaan niin, että alavirran puolella on aluksi yksi lokeroitu tai kaksi erillistä kiertovesiallasta. Vuijeminhaaran uomaa ei siirretä eikä pohjaa kaiveta kaivinkoneella.

Pintamaat läjitetään erikseen yhdelle tai kahdelle puolen kaivua, riippuen siitä, missä kultapitoisin paikka jokilaaksossa kulkee. Todennäköisimmin suurimmalta osalta aluetta pintamaiden läjitys tehdään vain rinteiden puolelta. Kaivurintausta lukuun ottamatta kaivupaikat luiskataan kaltevuuteen 1:2. Myös kaivupaikka luiskataan talveksi.

Pääsääntöisesti kultaa kaivetaan 20–50 metrin etäisyydellä Vuijeminhaaran uomasta ja uoman ja kaivun väliin jää noin 5 metrin suojavyöhyke. Rantavyöhykkeestä ei ole tarpeen kaataa puita. Kultaa kaivetaan pelkästään Vuijeminhaaran länsipuolella.

Kultapitoinen alue on paikoin hyvin lähellä jokea, joten on tärkeää päästä kaivamaan aivan Vuijeminhaaran uoman reuna. Tämä ajoitetaan kesien kuivimpiin aikoihin ja tällöin joen puolelle tehdään tiivistä maa-aineksesta työn aikainen vahvistus ja korotus, työpato, jotta mahdollinen tulvavesi ei pääse kaivukuoppaan. Tähän patoon tasoitetaan kävelyreitti jokivartta pitkin käveleville kulkijoille. Rantapadolla vahvistettua aluetta on enintään 100 metrin matkalta. Mahdollinen Vuijeminhaaran uoman läheinen kaivu sijoittuu Paskaojan suiston pienelle tulvaniitylle ja ajoittuu toiminnan viimeisille vuosille.

Kulta erotetaan painovoimaisesti rännittämällä. Prosessissa käytetään kiertovesijärjestelmää, jossa vesimäärä on enintään 1 000 l/min. Kaivukaudessa vettä kierrätetään noin 9 000 m³. Kaikki huuhtonnessa tarvittava vesi saadaan kaivumonttuihin maasta suodattuvasta vedestä ja sitä ei tarvitse ottaa lisää Vuijeminhaarasta. Käytetty huuhtontavesi johdetaan aloitusvaiheessa yhteen lokeroituun tai kahteen erilliseen kiertovesialtaaseen, joiden tilavuus on vähintään 100 m³. Selkeytynyt vesi palautetaan takaisin prosessiin. Kaivun edetessä altaita tulee lisää ja allastilavuus on jatkossa 300 m³. Altaiden pohjat imuroidaan tarvittaessa alipaineimurilla.

Tarvittaessa vettä imeytetään valtausalueen maastoon. Imeytyskentänä toimii mikä tahansa vettä läpäisevä alue kulloisenkin kaivupaikan kohdalla, ei kuitenkaan rannan tulvaniitty. Pintaimeytyskalusto on sama kuin mitä käytetään lisäveden ottoon ja sitä säilytetään kaivupaikan välittömässä läheisyydessä.

Vuosittain käsiteltävien maamassojen määrä on enintään 1 000 m³. Vuositainen kaivuaika on touko-lokakuussa ja kaivun on arvioitu kestävän noin 8 vuotta.

Toiminnasta aiheutuvat päästöt ilmaan ovat normaaleja työkoneiden pakokaasupäästöjä. Melu on työkoneiden käytöstä aiheutuvia normaaleja käyttööniä, jotka rajoittuvat valtausalueen välittömään läheisyyteen.

Polttoaineet ja jätehuolto

Toiminnassa käytetään kaivukaudessa polttoöljyä noin 1 000 litraa ja bensiiniä noin 100 litraa. Polttoaineille ei ole varsinaista varastointitarvetta. Polttoaineet tuodaan pienissä, polttoöljy enintään 400 litran ja bensiini 20 litran, erissä tarpeen mukaan suoraan tankattavaksi. Polttoainevarasto suojataan pressulla.

Toiminnassa muodostuu kaivukauden aikana jäteöljyä noin 60 litraa ja öljynsuodattimia noin 10 kg. Biohajoavat jätteet sijoitetaan kuoppaan ja kompostoidaan pintasammalen kanssa kullanhuuhdonta-alueen pohjoisosassa kaukana vesistöstä. Kuoppa katetaan pressulla. Paperit ja pakkaukset poltetaan. Palamattomat ja maatumattomat jätteet sekä akkuromu toimitetaan välittömästi kunnan osoittamiin keräyspisteisiin. Kullanhuuhdonta-alue on mukana Inarin kunnan jätehuolto-ohjelmassa.

Toiminta-alue ja sen ympäristö

Kullanhuuhdonta-alue ja sen ympäristö kuuluvat Metsähallituksen Lapin luontopalveluihin ja Hammastunturin erämaa-alueeseen.

Alueen topografia on murroslaaksojen halkomaa murtunutta peneplaania, jossa horstinaisuuksien tuottamat pienet lohkot ovat osittain pyörityneet loivapiirteisiksi vaaroiksi. Jokilaaksojen rinteet ovat pusikoituneet ja niissä kasvillisuus on ympäristöön verrattuna rehevää. Laakson pohjalla, rannan korkeimmilla osilla myös rannat ovat pusikoituneet, mutta matalammilla ranta-alueilla, joihin kevättulva nousee, on luonnon rantaniittyjä. Jokilaakson pohjalla täysikokoisia puita on vain siellä täällä.

Alueen läheisyydessä ei ole pysyvää asutusta. Saariselän matkailukeskus on 20 kilometrin päässä itään valtaukselta. Lännessä on suunnilleen yhtä kaukana Kutturin kylä.

Läheinen Vuijemin ja Sotajoen alue on täynnä yli vuosisataisen kullankaivun jälkiä, joista uusimmat ovat täsmälleen haetun kaltaisen koneellisen kullankaivun jälkiä 1980–1990 ja 2000 -luvulta. Nämä uusimmat konekaivun maisemoidut jäljet ovat juuri samoja, joita tämäkin hanke alueelle jättää.

Kullanhuuhdonta-alue sijaitsee Hammastunturin paliskunnan poronhoito-alueella.

Alueella ei ole merkittäviä luonnonnähtävyyksiä. Lähistön kulttuurinähtävyydet liittyvät kullankaivun historiaan.

Tiedot vesistöstä

Kullanhuuhdonta-alueen läpi virtaavan Vuijeminhaaran leveys on 2–4 metriä ja keskimääräinen syvyys noin 0,4 metriä. Vuijeminhaarasta ei ole tehty virtaamanmittauksia. Samalta alueelta, noin 30–40 km itään, Laaniojalta on tilastotietoa noin 20 vuoden ajalta. Sen mukaan keskivalunta on 14 l/s/km². Kun Vuijeminhaaran valuma-alueen pinta-ala on 84 km² ja mi-

nimivalunta keskimäärin 3,2 l/s/km², on virtaama huuhdonta-aikana 270–1 200 l/s. Vedenlaatu on varsin hyvä.

Vuijeminhaara ei ole veneilykelpoinen vaan matala ja kivikkoinen. Kalastuksellisesti Vuijeminhaaralla ei ole juurikaan merkitystä, pieniä harjuksia ja purotaimenia joessa on jonkin verran.

Liikennejärjestelyt

Alueelle kuljetaan lähelle tulevaa metsäautotietä pitkin ja siitä edelleen naapurivaltaukselle tulevan ajouran kautta. Huoltoajo tapahtuu samaa reittiä.

TOIMINNAN VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

Toiminta aiheuttaa paikallisen, lyhytkestoisen maisemahaitan. Toiminta ei vaaranna erämaa-alueen suojelutavoitteita.

Vesistöön voi päästä pieni määrä samentumaa aiheuttavaa maa-ainessuspensiota, kolloideja ja humushappoja. Samanlaista kuormitusta aiheuttavat myös kevättulvat. Normaalitylanteessa vesistöön ei tule mitään päästöjä. Toiminnasta ei hakijan mukaan aiheudu korvattavaa vahinkoa vesistön kalastolle eikä virkistyskäytölle.

TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Toimintaa seurataan päivittäin silmämääräisesti. Päivittäiset toiminnot, mm. koneenkäytöt, kaivetut maamäärät ja huuhdontatunnit, kirjataan päiväkirjaan. Hakija osallistuu Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n järjestämään vesistöjen yhteistarkkailuun.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Kiertovesialtaat erotetaan luonnonvesien juoksusta. Voimakkaassa tulvatilanteessa käynnistetään pumppaus kiertovesialtaista pintaimetyksentään. Mahdollisessa öljyvahinkotilanteessa levitetään vauriopaikalle imeytysturvetta.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Hakemusta on täydennetty 11.1.2013, 30.1.2013, 24.4.2013 ja 21.5.2013 seuraavilla tiedoilla: tarkemmalla kuvauksella toiminnasta, tarkemmalla asemapiirroksella, tarkemmalla kartalla kullanhuuhdonta-alueen sijainnista ja siihen rajoittuvista ja sen läheisyydessä olevista muista kullanhuuhdonta-alueista yhteystietoineen, selvityksellä vesistön muusta käytöstä, selvityksellä huuhdonnassa käytettävästä veden määrästä, selvityksellä biohajoavien jätteiden määrästä ja käsittelystä, esityksellä alueen jälkihoidosta toiminnan loputtua, voimassa olevalla koneellisen kullankaivun yhteistarkkailuohjelmalla, toiminnan aloittamisluvan perusteluilla ja päätöksellä kullanhuuhdontaluvan myöntämisestä.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Aluehallintovirasto on antanut hakemuksen tiedoksi kuuluttamalla suomeksi aluehallintovirastossa ja suomeksi, pohjoissaameksi ja inarinsaameksi Inarin kunnassa 4.2.–6.3.2013 sekä kirjeitse niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettu 6.2.2013 paikallislehdessä Inarilainen suomeksi, pohjoissaameksi ja inarinsaameksi.

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelta ja kalatalousryhmältä, Inarin kunnalta, Inarin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta, Museovirastolta ja Saamelaismuseo Siidalta.

Lausunnot ja muistutukset

1. Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (myöhemmin Lapin ELY-keskus), ympäristö ja luonnonvarat

Lapin ELY-keskus on todennut, että ympäristöhallinnon Eliölajit -tietojärjestelmän mukaan (14.12.2012 tilanne) valtauksella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole tiedossa olevia uhanalaisten lajien esiintymiä eikä petolintujen pesiä.

Kyseisellä alueella on kaivettu kultaa jo aiemminkin, ja vastaavaa toimintaa harjoitetaan parhaillaan läheisillä valtauksilla. Tähän asti kullanhuuhtonnan haitalliset vaikutukset Sotajoen tilaan ovat olleet paikallisia ja hallittavissa. Mikäli valtausalueen vesikierto saadaan toimimaan hakemuksessa suunnitellulla tavalla, ei valtauksella harjoitettavan, suhteellisen pienimuotoisen koneellisen kullankaivun pitäisi vaarantaa Sotajoen tavoitetilaa.

Haitallisia vesistövaikutuksia tulee vähentää ja estää käyttämällä suljettua kiertovesijärjestelmää, jossa huuhtontavesi johdetaan selkeytys- ja kiertovesialtaiden kautta takaisin kiertoon. Lisäksi on huolehdittava, että käytössä olevalla huuhtonta-alueella muodostuvat valuma- ja sadevedet johdetaan kiertovesijärjestelmään. Kaivettavan alueen ja vesistön väliin on syytä jättää suojavyöhyke, jossa kaivutoiminta ei ole sallittua. Riittävänä suojavyöhykkeen leveytenä voidaan pitää tässä tapauksessa viittä metriä. Toiminnasta ei tule sallia samentumaa aiheuttavan veden johtamista suoraan vesistöön. Hakemuksen mukaista lisävedenottoa poikkeustilanteissa (maks. 500 l/min) ei voida pitää haitallisena vesistön kannalta. Ylimääräisten huuhtontavesien imeyttäminen valtausalueelle on suotavaa ja tulee sallia.

Lapin ELY-keskuksen tiedossa ei ole mitään sellaisia luonnonsuojelullisia tai muita syitä jotka estäisivät ympäristöluvan myöntämisen hakemuksen mukaiselle toiminnalle.

Ympäristöluva tulee rajata uudelle haettavana olevalle kullanhuuhtontalupa-alueelle. Toiminnan aloittaminen edellyttää kullanhuuhtontaluvan myöntämistä hakijalle kyseiseen kohteeseen.

Hakijan tulee liittyä Lapin Kullankaivajain Liiton järjestämään vesistön yhteistarkkailuun. Toiminnan vaikutuksista ja laajuudesta tulee toimittaa vuosittaiset Lapin ELY-keskuksen pyytämällä tavalla.

Lupamääräyksissä tulee määrittää toiminnan laajuus käytettävän kaivuyksikkömäärän ja vuosittaisen kaivumäärän mukaan. Muilta osin lupamääräyksissä tulee soveltaa muille vastaaville kohteille annettuja yleisluonteisia vaatimuksia.

2. Lapin ELY-keskus, kalatalous

Lapin ELY-keskus on todennut, että mikäli koneelliselle kullankaivulle kullanhuuhdontalupa-alueella Kultasuo II myönnetään lupa toiminnan harjoittamiseen, on seuraavat vaatimukset ja näkökohdat otettava huomioon:

1. Luvan saaja on velvoitettava osallistumaan Ivalo-, Sota- ja Tolosjoen sekä Palsinojan alueen huuhdontakultakaivospiirien ja -valtauksien kalataloudelliseen yhteistarkkailuun, mikäli sellainen toteutetaan luvan voimausaikana. Tarkkailu tulee suorittaa kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla. Mikäli luvan saaja ei osallistu järjestettyyn yhteistarkkailuun, on luvan saaja velvoitettava järjestämään kalataloudellinen tarkkailu omalla kustannuksellaan.

2. Luvan saaja on velvoitettava osallistumaan Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n järjestämään vesistöjen yhteistarkkailuun tai järjestämään vedenlaadun seuranta omalla kustannuksellaan.

3. Luvan saaja on määrättävä käyttämään riittävästi mitoitettua kiertovesijärjestelmää hienoaineksen alapuoliseen vesistöön kulkeutumisen ehkäisemiseksi. Myös sade- ja valumavedet on johdettava selkeytysaltaisiin, joiden tulee olla riittävän suuria, niin ettei toiminta-alueelta pääse Vuijeminhaaran runsassateisenakaan vuotena haitallisessa määrin kalastoon ja kalaston elinympäristöön vaikuttavaa kiintoainetta tai ravinteita tai muita kalastolle vahingollisia aineita, kuten alumiinia tai rautaa. Riittävänä mitoituksena voidaan pitää kiertovesijärjestelmää, jonka selkeytysaltan tilavuus vastaa järjestelmässä käytettävän pumpun vähintään kahden tunnin tuottoa vastaava tilavuutta. Järjestelmässä käytetyn pumpun tuoton mukaan laskettuna tämä allaskohtainen tilavuus olisi vähintään 120 m³.

4. Vuijeminhaaraan toiminnan seurauksena huuhtoutuvien, vesistön pohjaa liettävien kiintoainepäästöjen varalta luvan saaja tulee velvoittaa poistamaan liettymät ja muut kiintoainekertymät valtauksen alueella kulkevasta vesiuomasta viimeistään kaivutoiminnan lopettamisen jälkeen tehtävän maisemoinnin ja muun jälkihoidon yhteydessä.

5. Luvan saaja on velvoitettava ajoittamaan jokeen kiinni rakennettavien työ- ja rantapatojen rakentaminen vähän veden aikaan.

6. Luvan saajalle on määrättävä kalatalousvelvoite ennallistaa rantavyöhyke jokeen kiinni rakennettavien kiertovesialtaiden tai muiden kaivurakenteiden työ- tai rantapatojen kohdalta. Ennallistamisen vaatimien kalataloudellisten toimien pienimuotoisuudesta johtuen luvan saajaa ei ole tarpeellista velvoittaa laatimaan erillistä kalatalousvelvoitteen toteuttamissuunnitelmaa, vaan uoman kalataloudellinen ennallistamisvelvoite tulee antaa lupamääräyksiin sisältyvänä.

Rantavyöhyke on ennallistettava muuna kuin tulva-aikana ja rannan ennallistamisessa on huolehdittava siitä, ettei työstä aiheudu kalastolle haitallisen hienoaineksen huuhtoutumisen vaaraa alapuoliseen vesistöön. Kalatalousvelvoite voidaan toteuttaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Perusteluinaan Lapin ELY-keskus kalatalousviranomaisena on esittänyt, että kullankaivu on merkittävin vesistöihin suoraan vaikuttava maankäyttömuoto Sotajoen valuma-alueella. Ivalojoessa tiedetään olevan vähintään 12 erilaistunutta taimenkantaa, joista yksi on Sotajoen kanta. On oletettavaa, että myös Sotajoen sivu-uomassa Vuijeminhaarassa on oma erilaistunut taimenkantansa. Sotajoki sivuhaaroinen on merkittävä Ivalojoen alkuperäisen vaeltavan taimenen lisääntymis- ja poikastuotantoalue ja sen alaosalla on myös kohtalainen arvo virkistyskalastuskohteena.

Luvan hakija on osaltaan Sotajoen alueen kullankaivun vesistö- ja kalastovaikutusten aiheuttaja ja sen myötä vastuullinen mahdollisten kalataloudellisten haittojen korvaamisessa, ehkäisemisessä ja vähentämisessä siltä osin kuin niitä syntyy.

1. Kalataloustarkkailu. Kullankaivulla on sekä suoria, välillisiä että kumulatiivisia vaikutuksia vesiuomiin, niissä elävään kalastoon ja muuhun eliöstöön sekä veden laatuun. Kalataloudellisessa mielessä kullankaivun keskeiset vesiuomaa koskevat vaikutukset ovat lisääntymis- ja elinympäristöihin sekä ravinnonsaantiin liittyvät muutokset uoman pohjan rakenteen, vesikasvillisuuden ja pohjaeläimistön sekä rantavyöhykkeen kasvillisuuden tuhoutumissa osittain tai kokonaan.

Tarkkaa tietoa siitä, miten kaivutoiminta on vaikuttanut ja edelleen vaikuttaa kalaston elinolosuhteisiin Ivalo-, Sota- ja Tulosjoen sekä Palsinojan kullankaivualueella sekä kuinka pitkälle vaikutukset ulottuvat alapuolisessa vesistössä, ei ole olemassa, koska asiaa ei ole toiminnan kuluessa selvitetty eikä seurattu asianmukaisin kalataloustarkkailuin.

Tämän vuoksi kalataloustarkkailu on välttämätön edellytys kullankaivun tosiasiallisten kalatalousvaikutusten selvittämiseksi.

Yksittäiselle pienelle valtaukselle ei kuitenkaan ole tarpeellista määrätä omaa kalataloustarkkailua, vaan velvoittaa luvan saaja osallistumaan kalataloudelliseen yhteistarkkailuun, mikäli sellainen alueella järjestetään.

2. Vesistöjen yhteistarkkailu. Kullankaivusta voi aiheutua suoria kalastovaikutuksia myös vedenlaatumuutosten, ensisijaisesti sameuden ja kiintoainepitoisuuden, mutta myös ravinne- ja metallipitoisuuden sekä mahdollisten polttoaine-, moottori- tai hydraulikkaöljypäästövahinkojen kautta. Näiden seuraamiseksi on välttämätöntä järjestää vesistötarkkailu.

Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n järjestämän vesistöjen yhteistarkkailun tulokset ovat jo tähän mennessä osoittaneet, että kullankaivusta on paikoitellen, kuten Sotajoen läheisellä Palsinojalla ja yleisesti Lemmenjoen kaivualueilla, aiheutunut kalastolle haitallisia vesistövaikutuksia mm. kohonneiden kiintoaine- ja metallipitoisuuksien muodossa. Toisaalta tarkkailun tuloksista myös ilmenee, milloin tällaisia haitallisia vaikutuksia ei ole ilmennyt tai ne ovat olleet satunnaisia, jolloin vedenlaatu on mittauksissa ollut tasolla, josta ei ole ollut mainittavaa haittaa kalastolle.

Vesistötarkkailun tulosten perusteella koneellisen kullankaivun kiintoainekuormitus on ollut satunnaisia korkeita pitoisuuksia lukuun ottamatta suhteellisen maltillista Sotajoen vesistössä. Tämä viittaa siihen, että vesiensuojelutoimet Sotajoella ovat pääsääntöisesti täyttäneet tehtävänsä.

Vesistötarkkailu tuottaa hyödyllistä tietoa paitsi yleisten biologisten vaikutusten myös kalastovaikutusten arvioimiseksi ja siten täydentää mahdollista kalataloustarkkailua. Edellä mainituista syistä luvan saaja on velvoitettava osallistumaan myös vesistöjen yhteistarkkailuun.

3. Kiertovesijärjestelmä. Sotajoen alueen vesistötarkkailussa havaittujen satunnaisten vaikutusten vuoksi ja siksi, että koneellinen kullankaivu on avokaivosmaista toimintaa, jossa hallitsemattomasti vesistöön purkautuvien vesistöjäätöjen riski on mm. sääolosuhteiden, kuten rankkasateiden, ennustamattomuudesta johtuen suuri, luvan saajan on perusteltua määrätä käyttämään riittäviä vesiensuojelutoimia sekä huolehtimaan niiden toimivuudesta valtauksella syntyvän kiintoaine- ja ravinnekuormituksen kalastolle haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi vastaisuudessa.

4. Liettymien poistaminen. Kullankaivun luonteesta johtuen kiintoainekuormituksesta saattaa pitkään jatkuessaan tai esimerkiksi patojen murtuessa aiheutua kalojen lisääntymis- ja elinympäristöjen liettymistä ja hiekoittumista, mikä suoraan vähentää vesistön kalantuotantokykyä.

Tämän vuoksi liettynyt tai hiekoittunut vesiuoma tulee viimeistään toiminnan loppuessa kunnostaa suunnitellusti lupaan sisällytetyin määräyksin tai kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla tai kalatalousviranomaista kuullen siten, että uoman kutusorakot, poikaskivikot, kalojen suoja- ja lepopaikat ja talvehtimissyvänteet saatetaan luonnontilaista vastaavaan kuntoon.

5. Patojen rakentamisen ajoitus. Joen uomaan kiinni irtomaasta tehtävien työ- ja rantapatojen rakentamisesta saattaa aiheutua kalastolle haitallista kiintoainekuormitusta. Tällaisen kuormituksen syntymistä ja vaikutusta voidaan ehkäistä ja vähentää ajoittamalla patojen rakentaminen vähän veden aikaan, jolloin pato voidaan tehdä kokonaan tai osittain kuivaan uoman osaan.

6. Rantavyöhykkeen ennallistaminen. Vesistöjen rantavyöhykkeet ovat tärkeitä kalojen pienpoikasten suojapaikkoja. Rantavyöhykkeeseen kiinni rakennettava pato ja muu vastaava maankäyttö saattaa heikentää tai tuhota kokonaan tällaisia kalastolle tärkeitä elinympäristöjä.

Luvan hakijan valtauksella harjoitettavasta koneellisesta kullankaivusta kalastolle aiheutuva haitta on perusteltua korvata kalatalousvelvoitteella ennallistaa Vuijemin rantavyöhyke jokeen kiinni rakennettavien patojen kohdalta, koska kullankaivualueen alapuolisen Vuijemin nykyisen, jatkuvan muokkauksen alaisen tilan perusteella ei ole tarkoituksenmukaista määrätä esimerkiksi suoraa istutusvelvoitetta tietyille kalalajille. Lisäksi Sotajoen alkuperäisen taimenkannan geenimuotojen suojeleminen edellyttää pidättäytymistä istuttamasta muiden vesistöjen kantaa olevia istukkaita Sotajokeen tai sen sivuhaaroihin, kuten Vuijemiin.

Luvan hakijalla on paikan päällä käytössään maansiirtoon ja siten myös rantauoman kunnostukseen soveltuvia koneita ja laitteita sekä taito käyttää niitä siten, että kalatalousvelvoite tulee hoidetuksi kustannustehokkaalla tavalla. Tästä syystä kompensaaation määräämistä pelkästään kalatalousmaksuna ei voida pitää tarkoituksenmukaisena.

Rantavyöhykkeen ennallistaminen on kullankaivussa tapahtuvasta maaperän jatkuvasta kaivamisesta, siirtämisestä ja muusta muokkaamisesta johtuen luontevaa tehdä joko vuotuisen kaivukauden maisemoinnin tai kaivu-toiminnan lopettamisen jälkeen tehtävän maisemoinnin ja muun jälkihoidon yhteydessä.

Kalatalousmääräyksellä tai valtauksen maisemointia ja muuta jälkihoitoa koskevalla määräyksellä voidaan turvata ja varmistaa, että maisemointi ei jää pelkästään maa-ainesten tasoittamiseksi ja alueen kasvittumista edesauttaviksi toimiksi, vaan että myös muokattu vesiuoma tai sen osa tulee kunnostetuksi kalaston ja muun vesieliöstön mahdollisimman nopeaa palautumista edistävällä tavalla.

Tämä toteutuu, kun vesiuoma kunnostetaan suunnitellusti lupaan sisällytetyin määräyksin tai kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla siten, että oma ennallistetaan sen luontaisia piirteitä mukailten. Näin maisemoinnissa ja ennallistamisessa tulee otetuksi huomioon yleinen kalatalousetu.

3. Inarin kunta

Inarin kunnalla ei ole ollut huomautettavaa hakemuksesta.

4. Inarin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu hienoineksen kulkeutumista toiminta-alueen ulkopuolelle ja ettei toiminta-alueen vaikutuspiirissä kulkevan Vuijeminhaaran vesi toiminnasta muutu.

Ongelmajätteenä on huomioitava, että moottorien, hydraulikkaletkujen tai voimansiirtojen rikkojen tai vuotojen seurauksena muodostuu öljyllä pilaantunutta maata, joka on myös saatettava luvalliseen vastaanottoaikkaan. Toimittaessa päälystämättömillä pinnoilla vuotanut neste painuu hyvin nopeasti imeytysaineen ulottumattomiin jolloin vahinkojen varalle täytyy olla valmius myös kerätä ja säilyttää pilaantunutta maata tiiviillä alustalla.

Poltto- ja voiteluaineiden säilytyksessä on noudatettava kaksoispidätystekniikkaa eli jos varastosäiliö (myös tynnyri) on yksivaippainen, tulee sitä säilyttää tiiviillä alustalla siten että syntyneet vuodot eivät pääse maaperään vaan ne on mahdollista kerätä. Säilytysalue on suojattava sateelta.

Raportoinnissa tulee ilmetä myös jätehuoltoon toimitettujen jätteiden määrä ja laatu.

5. Museovirasto

Museovirastolla ei ole ollut huomautettavaa hakemuksesta.

6. Saamelaismuseumo Siida

Kullanhuuhdontalupa-alue sijaitsee osittain Ivalojoen kulta-alueella, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu ympäristö (RKY). Alueella on turvattu merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Kultasuo II sijaitsee Vuijeminhaaran ja Paskaojan yhtymäkohdan pohjoispuolella, Vuijeminhaaran länsirannalla.

Alueella on tehty kultahistoriaan liittyviä kartoituksia 1970–1980 -luvuilla Tankavaaran kultamuseon toimesta, mutta aluetta ei ole koskaan inventoitu arkeologin toimesta. Vuonna 1979 tehdyssä Kultamuseon kartoituksessa on jo havaittu jotain Paskaojan ja Vuijeminhaaran yhtymäkohdassa. Vuonna 1982 Oulun yliopiston arkkitehtuurin historian laitoksen ja Kultamuseon yhteistyössä tehdyssä rakennuspiirroksen- ja inventointiraportissa on kaksi piirrosta Paskaojan ja Vuijeminhaaran yhtymäkohdan pohjoispuolella, Vuijeminhaaran länsipuolella sijaitsevasta kämpänrauniosta ja saunanjäännöksestä (Hirviniemi, Kaltainen, Haavikko, Mustakallio ja von Bonsdorff 1982–1983: Ivalojoki, Sotajoki, Palsioja. Mittapiirustuksia kullankaivajien rakennuksista ja rakennelmista.) Yleiskartan perusteella kämpän jäännös on 1980-luvulla sijainnut noin 30 metrin ja saunan jäännös noin 20 metrin etäisyydellä Vuijeminhaaran rannasta.

Kuten aiemmin on jo mainittu, Kultasuo II kullanhuuhdontalupa-alueella sijaitsevia kohteita ei ole koskaan tarkastettu arkeologin toimesta. Kiinteät muinaisjäännökset ovat automaattisesti, ilman erillisiä toimenpiteitä Muinaismuistolaille (295/1963) suojeltuja kohteita jo siinä vaiheessa, kun ne tunnustetaan maastossa. Tiedossa olevat, ajantasaiset kiinteät muinaisjäännökset on tallennettu Museoviraston ylläpitämään muinaismuistorekisteriin, joka löytyy verkosta kulttuuriympäristön rekisteriportaalista. Tällä hetkellä ei ole myöskään tietoa siitä, onko rakennuksista mitään enää jäl-

jellä. Saamelaismuseo Siida toteaa, että paikalla olisi syytä suorittaa arkeologin suorittama tarkastus ennen kullanhuuhdonnan aloittamista.

7. Metsähallitus, Lapin luontopalvelut

Ympäristölupahakemuksessa ja liitteessä 6A on ristiriitaisesti kuvattu alueen sijaintia. Todellisuudessa alue kuuluu Metsähallituksen Lapin luontopalveluihin, eikä alue ole hakkuutoiminnan piiriin kuuluvaa talousmetsää.

Tällä hetkellä hakemusta koskevalta alueelta ei ole tiedossa uhanalaisten lajien esiintymiä eikä tunnettuja kulttuuriperintökohteita.

Vuijeminhaaran ja kaivetun alueen välisen koskemattoman suoja-alueen (ns. rantavyöhyke) leveyden tulee olla vähintään viisi metriä. Mikäli ranta-alue on alavaa, on kiertovesialtaiden reunoja korotettava suojavyöhykkeestä huolimatta. Riittävän suojavyöhykkeen jättäminen puron rantaviivan ja konekaivun väliin estää myös kevättulvien ja rankkasateiden aiheuttaman maa-aineksen huuhtoutumisen suoraan Vuijeminhaaraan.

Metsähallitus toteaa Vuijeminhaaran olevan merkittävä Ivalojoen alkupe räisen vaeltavan taimenen lisääntymis- ja poikastuotantoalue. Taimenen lisäksi vesistöalueella on alkuperäisiä harjus-, siika-, hauki- ja ahvenkantoja. Kalakantojen selviytyminen ympäristömuutoksista perustuu niiden riittävän laajaan geenipohjaan. Lohikalojen osalta geenipohjan monimuotoisuutta lisää vesistöalueen osakannat. Taimenen osalta jokainen sivupuro aina latvoille asti turvaa Ivalojoen alkuperäisen taimenkannan olemassaolon. Taimenen osakannat ovat usein pienissä latvapuroissa eläviä purotaimenia, tammukoita, jotka varmistavat geenipohjan säilymisen osallistamalla isojen monikiloisten taimenien kutuun. Kullankaivun haitalliset vaikutukset konkretisoituvat, mikäli maankäsittelyn vuoksi alapuoliseen vesistöön pääsee hienojakoista maa-ainesta ja ravinteita. Pohjan liettyminen tuhoaa lohikaloille tärkeitä kutu- ja poikastuotantoalueita.

Metsähallitus huomauttaa, että kaivutoiminnasta ei saa aiheutua vahinkoa vesistön kalakannoille. Kaivutoiminta tulee tapahtua siten, että alapuoliseen vesistöön ei pääse liettymistä aiheuttavaa mineraaliainesta eikä ravinteita. Maa-aineksien pääsy alapuoliseen vesistöön voidaan estää riittäväällä veden kierrätyksellä ja saostusaltailla. Ympäristölupaehdoissa on huomioitava myös kevättulvien ja rankkasateiden jälkeisten tulvahuippujen aiheuttama kiertovesi- ja ylivuotovesialtaiden täyttymisen estäminen. Ympäristön tilan muuttumiseen vaikuttavat myös ravinteet. Ympäristöluvassa tulee ilmetä miten ravinteiden talteenotto tapahtuu.

Mahdollinen lisäveden otto Vuijeminhaarasta ei saa vaikuttaa sen tai lähi-alueen vesitalouteen.

Metsähallitus katsoo, että hakijalle koneellista kullankaivua varten myönnettävän ympäristöluvan ehtojen on oltava vähintäänkin vastaavat, mitä alueelle on konekaivutoimintaan lähiaikoina myönnetty. Erityistä huomiota on kiinnitettävä kaivualueilta poistettavien pintamaiden erillään varastointiin kaivualueen sulkemis- ja maisemointitoita varten sekä sameiden ylivuotovesien valumisen estämiseen Vuijeminhaaraan.

Luvan saajan on myös liityttävä Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymään ja valvomaan Ivalojoen vesistöalueen koneellisen kullankaivun yhteistarkkailuohjelmaan tai muutoin järjestettävä veden laadun seuranta omalla kustannuksellaan.

Mikäli Pohjois-Suomen aluehallintovirasto myöntää Tero Kyllöselle ympäristöluvan, toiminta on mahdollista aloittaa vasta, kun kullanhuuhdontalupapäätös on tullut lainvoimaiseksi.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Aluehallintovirasto on varannut hakijalle tilaisuuden vastineen antamiseen lausuntojen ja muistutuksen johdosta.

Aluehallintovirastoon 2.4.2013 ja 24.4.2013 saapuneissa vastineissa hakija toteaa, että lausunnoissa ja muistutuksessa ei ole suunnitellun toiminnan kannalta sellaisia oleellisia asioita, joihin olisi syytä esittää vastineen muodossa muutoksia. Hakija liittyy Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n järjestämään vesistön yhteistarkkailuun Vuijeminhaaralla.

Saamelaismuseum Siidan lausuntoon hakija toteaa lisäksi, että saunan pohjan kivineliö näkyy ”vanhojen miesten” kaivalueella, jos osaa oikein katsoa. Säilyneestä puutavarasta ei ole hakijan muistin mukaan mitään jäljellä. Kämpänpohja on metsikön keskellä ja sitä ei välttämättä huomaa. Kiuaskivien perusteella sen löytää parhaiten, kun tietää mistä etsiä. Kaivun kannalta Paskaojan raunioiden säilyttämiseen ei ole mitään estettä. Hakijan mielestä olisi vielä parempi, jos Museovirasto entisöisi kämpän ja saunan asuttavaan kuntoon.

MERKINTÄ

Aluehallintovirastolla on asiaa ratkaistaessa ollut esillä Lapin Liiton verkkosivujen Pohjois-Lapin maakuntakaavakartan tuloste, jonka mukaan kullanhuuhdontalupa-alue sijaitsee erämaa-alueella (Se) ja osittain myös kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeällä Ivalojoen kulta-alueella, jonka suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen.

A L U E H A L L I N T O V I R A S T O N R A T K A I S U

YMPÄRISTÖLUPARATKAISU

Aluehallintovirasto myöntää Tero Kyllöselle ympäristöluvan hakemuksen mukaiseen ja laajuiseen koneelliseen kullankaivuun kullanhuuhdonta-alueella Kultasuo II (HL2012:0009) Vuijeminhaaralla Inarin kunnassa.

Tämän päätöksen mukaisesta toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu ympäristösuojelulain mukaisesti korvattavaa vahinkoa. Ennakoimattoman vahingon varalta annetaan ohjaus.

Toiminnassa on noudatettava tässä päätöksessä annettuja lupamääräyksiä.

VESITALOUSLUPARATKAISU

Aluehallintovirasto myöntää Tero Kyllöselle luvan hakemuksen mukaiseen Vuijeminhaaran rantavyöhykkeen muuttamiseen kullanhuuhdonta-alueella Kultasuo II (HL2012:0009) Inarin kunnassa.

Vesitaloushankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa vahinkoa, haittaa tai edunmenetystä. Ennakoimattoman vahingon varalta annetaan ohjaus.

Luvan saajan on noudatettava tässä päätöksessä annettuja lupamääräyksiä.

LUPAMÄÄRÄYKSET

Yleiset toimintaa koskevat määräykset

1. Kulmaa saa koneellisesti kaivaa ja huuhtoa kullanhuuhdonta-alueella Kultasuo II (HL2012:0009) vuosittain 15.5.–30.9. enintään yhdellä hakemuksessa esitetyllä kaivuyksiköllä.
2. Vuosittainen kaivumäärä saa olla enintään 1 000 m³ kokonaismaa-ainesmääränä pintamaat mukaan luettuna.
3. Kullanhuuhdonta-alueella tehtävät kaivannot on luiskattava kaltevuuteen 1:2 tai sitä loivemmiksi tai aidattava tai merkittävä muulla Lapin ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla, ei kuitenkaan lippusiimalla tai narulla.
4. Luvan saajan on ilmoitettava vähintään kaksi kuukautta ennen toimenpiteiden aloittamista saamelaismuseo Siidalle, jos kullankaivutoimintoja on tarkoitus ulottaa Paskaojan raunioiden alueelle.

Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

5. Huuhdonnassa on käytettävä suljettua kiertovesijärjestelmää, jossa huuhdontavesi johdetaan vähintään kahden selkeytysaltaan kautta takaisin huuhdontaan käytettäväksi. Selkeytysaltaiden kokonaistilavuuden on oltava vähintään käytettävien pumppujen kahden tunnin enimmäistuottoa vastaava tilavuus, kuitenkin vähintään 120 m³. Altaiden määrää on lisättävä hakemuksen mukaisesti heti, kun kaivu sen mahdollistaa. Käytössä olevalla huuhdonta- ja kaivualueella muodostuvat valuma- ja sadevedet on johdettava kiertovesijärjestelmään.
6. Kaivutyön yhteydessä on huolehdittava, että paljastetusta maanpinnasta ja siirretyistä maamassoista ei pääse haitallisessa määrin huuhtoutumaan maa-ainesta kullanhuuhdonta-alueen läpi virtaavaan Vuijeminhaaraan. Tulvavesien pääsy kaivualueille ja altaisiin on estettävä.

Jos Vuijeminhaaran veden havaitaan samenevan tai samentumisen uhka on ilmeinen, luvan saajan on viipymättä tehostettava vesienkäsittelyä, rajoitettava kaivutoimintaa tai ryhdyttävä muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi.

7. Kierrosta poistettava vesi on imeytettävä maaperään kullanhuuhdonta-alueen sisällä. Imeytys on tehtävä mahdollisimman pidätyskykyisellä, riittävän etäällä Vuijeminhaaran rannasta sijaitsevalla alueella siten, että Vuijeminhaaraan ei aiheudu samentumaa.
8. Paskaojan suiston tulvaniityn kaivu on ajoitettava kesien kuivimpiin aikoihin. Vuijeminhaaran ja kaivun väliin on tällöin tehtävä tiiviistä maa-aineksesta työpato, joka estää tulvavesien pääsyn kaivualueelle. Työpato on tehtävä siten, ettei siitä pääse missään vaiheessa haitallisessa määrin hienoaainesta Vuijeminhaaraan. Muualla kullanhuuhdonta-alueella toimittaessa kaivun ja Vuijeminhaaran rannan väliin on jätettävä vähintään 5 metrin suojavyöhyke.

9. Kaivinkoneen hydraulikkajärjestelmissä on käytettävä biohajoavia öljyjä.
10. Poltto- ja voiteluaineet sekä jäteöljyt ja muut mahdolliset ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavat aineet on varastoitava tiiviissä astioissa ja saateelta suojattuna sekä siten, että ulkopuoliset eivät pääse niihin käsiksi. Polttoaineen irtosäiliöt on varastoitava tiiviillä alustalla siten, että polttoaine voidaan vuodon sattuessa kerätä talteen tai imeyttää imeytysaineella.
11. Toiminnassa on huolehdittava, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän ja että siitä ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Muodostuvat jätteet on lajiteltava Inarin kunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti. Jätteet, joita ei voida valmistella uudelleenkäyttöä varten tai kierrättää, on toimitettava hyödynnettäväksi tai loppukäsiteltäväksi toimijalle, jonka ympäristöluvassa tai sitä vastaavassa päätöksessä on hyväksytty kyseisen jätteen vastaanotto. Luvan saajan on muutoinkin järjestettävä jätehuolto ja jätteen kuljetus asianmukaisesti. Kaivukauden päättyessä kullanhuuhtontalupa-alueelle ei saa jäädä roskia tai jätteitä.

Vesitalousluvan määräykset

12. Rantavyöhykettä ei saa muuttaa kullanhuuhtonta-alueella Kultasuo II (HL2012:0009) enempää, kuin kullan kaivamista varten on välttämätöntä.

Häiriö- ja muut poikkeukselliset tilanteet

13. Poikkeuksellisia päästöjä aiheuttavista häiriötilanteista sekä muista vahingoista ja onnettomuuksista, joissa haitallisia aineita pääsee ympäristöön, on viipymättä ilmoitettava Lapin ELY-keskukselle ja Inarin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tarpeen mukaan alueelliselle pelastusviranomaiselle. Luvan saajan on viipymättä ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi, tilanteen palauttamiseksi ennalleen sekä vastaavanlaisten vahinkojen estämiseksi ja järjestettävä tarpeellinen tarkkailu päästöjen selvittämiseksi.
14. Öljypäästöjen varalta luvan saajalla on oltava alueella vähintään 300 litraa imeytysturvetta tai ominaisuuksiltaan vastaavaa muuta materiaalia. Maaan päässyt öljy tai polttoaine ja sillä pilaantunut maa-aines on viipymättä kerättävä talteen tiiviille alustalle ja toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn.

Tarkkailu ja raportointi

15. Luvan saajan on huuhtontapäivinä seurattava kiertovesialtaiden, käytettävien koneiden ja laitteiden sekä polttoainesäiliöiden toimintaa ja kuntoa. Luvan saajan on pidettävä kirjaa kaivualueista, -määristä ja -ajoista, muodostuvista jätteistä ja muista ympäristövaikutusten kannalta tarpeellisista tiedoista.
16. Luvan saajan on osallistuttava Lapin Kullankaivajain Liitto ry:n alueella järjestämään vesistön yhteistarkkailuun.
17. Luvan saajan on osallistuttava Ivalo-, Sota- ja Tolosjoen sekä Palsinojan alueen huuhtontakultakaivospiirien ja -valtauksien kalataloudelliseen yhteistarkkailuun, mikäli sellainen toteutetaan luvan voimassaoloaikana. Tarkkailu on suoritettava ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla.
18. Luvan saajan on toimitettava Lapin ELY-keskukselle ja Inarin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain joulukuun loppuun mennessä vuosiyhteenveto toiminnasta, siitä aiheutuneista päästöistä, muodostuneiden jätteiden määrästä ja laadusta, jätehuoltoon toimitettujen jätteiden

määrästä ja laadusta sekä toteutetusta ympäristövaikutusten tarkkailusta Lapin ELY-keskuksen ohjeiden mukaisesti. Vuosiyhteenvedossa on esitettävä myös ympäristönsuojelun kannalta merkittävät häiriötilanteet ja onnettomuudet (syy, kesto-aika ja päästö) sekä niistä aiheutuneet seuraukset ja toimenpiteet, joihin tapahtuman vuoksi on ryhdytty.

19. Mikäli kullanhuuhdonta-alue vaihtaa omistajaa tai toiminnanharjoittaja vaihtuu, toiminta valvonnan kannalta oleellisesti muuttuu, toiminta keskeytyy tai päättyy, on tästä ilmoitettava välittömästi Lapin ELY-keskukselle. Myös toiminnanharjoittajan yhteystietojen muutokset on ilmoitettava Lapin ELY-keskukselle.

Toimet kaivukauden päätteeksi ja toiminnan lopettaminen

20. Kaivualueilta poistettavat pintamaat on varastoitava erillään muista massoista sulkemis- ja maisemointitöissä käyttöä varten. Vuijeminhaaran tulvarajan alapuolella olevat altaat, joihin on kaivukauden aikana kertynyt hienojakoista maa-ainesta ja kaivualueet vastaavalla alueella on kaivukauden päätteeksi peitettävä karkealla maa-aineksella. Peittämistä ei tarvitse tehdä, mikäli niitä käytetään seuraavana vuonna ja ne on suojattu penkereillä siten, että Vuijeminhaaran vesi ei pääse kulkeutumaan niihin tulvallakaan.
21. Käytöstä kokonaan poistettavat kaivualueet, vesialtaat ja imeytysalueet on kaivukauden päätteeksi tasattava ympäristöön sopeutuviksi. Tasatuille alueille on levitettävä pintamaakerros, joka mahdollistaa alueen nopean kasvittumisen ja estää hienoaineksen huuhtoutumisen.
22. Vuijeminhaaran rantavyöhyke ja uoma on ennallistettava kalaston kannalta mahdollisimman hyvin luonnontilaisen kaltaiseksi toiminnan takia muuttuneilla alueilla kullanhuuhdonta-alueella Kultasuo II (HL2012:0009). Ennallistaminen voidaan tehdä kunkin kaivukauden päätteeksi tehtävän maisemoinnin tai kaivutoiminnan lopettamisen jälkeisen maisemoinnin ja muun jälkihoidon yhteydessä. Rantavyöhyke ja uoma on ennallistettava muuna kuin tulva-aikana ja ennallistamisessa on huolehdittava, ettei työstä aiheudu haitallisessa määrin hienoaineksen huuhtoutumista alapuoliseen vesistöön. Velvoite voidaan toteuttaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Vuijeminhaaran uoma on kunnostettava suunnitellusti Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen ohjeiden mukaisesti.
23. Kaivutoiminnan lopettamisen jälkeen luvan saajan on saatettava alue lähiympäristöön sopeutuvaksi niin, että maaston muodot sekä kasvittuminen vastaavat mahdollisimman hyvin luonnontilaista aluetta. Maisemoinnin valmistumisesta on ilmoitettava välittömästi Lapin ELY-keskukselle.

OHJAUS ENNAKOIMATTOMIEN VAHINKOJEN VARALLE

Vahingonkärsijä voi vaatia luvan saajalta korvausta ennakoimattomasta vesistön pilaantumisesta aiheutuvasta tai muusta vesistöön kohdistuvasta toimenpiteestä johtuvasta vahingosta. Hakemus tulee tehdä aluehallintovirastolle. Ennakoimattoman vahingon korvaamista koskevan hakemuksen yhteydessä voidaan esittää myös luvasta poiketen aiheutetun vahingon korvaamista koskeva vaatimus.

RATKAISUN PERUSTELUT

Ympäristölupa

Luvan mukaiselle toiminnalle ei ole kaavasta johtuvaa estettä. Toiminta-alue on valtioneuvoston 27.12.2007 vahvistamassa Pohjois-Lapin maakuntakaavassa merkitty erämaa-alueeksi (Se). Merkinnällä osoitetaan erämaalain (62/1991) nojalla perustettuja erämaa-alueita, jotka on perustettu erämaaluonteen säilyttämiseksi, saamelaiskulttuurin ja luontaiselinkeinojen turvaamiseksi sekä luonnon monipuolisen käytön ja sen edellytysten kehittämiseksi. Erämaa-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmissa tulee ottaa huomioon valtakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät veneretkeily-, moottorikelkkailu- ja ulkoilureitit. Erämaalaki ei estä kullanhuuhtontaluvan perusteella harjoitettavaa koneellista kullankaivua.

Kullanhuuhtonta-alue sijaitsee osittain myös Pohjois-Lapin maakuntakaavassa merkityllä kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeällä Ivalojoen kulta-alueella, jonka suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen.

Lupamääräysten mukainen koneellinen kullankaivu on toteutettavissa hakemuksessa tarkoitetulla kullanhuuhtonta-alueella niin, ettei erämaa-alueen ja Ivalojoen kulta-alueen käyttötarkoitusta sanottavasti haitata ja luonnetta muuteta.

Luvan myöntäminen edellyttää parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttämistä. Kiertovesialtaiden käytön, ylimääräisen veden maahan imeyttämisen ja kaivinkoneiden hydraulikkajärjestelmissä käytettävien biohajoavien öljyjen voidaan katsoa olevan parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa koneellisen kullankaivun kiintoainepäästöjen rajoittamisessa ja ympäristön pilaantumisen estämisessä.

Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu haitallisia vaikutuksia pintavesiin tai vesistön pilaantumista. Toiminnasta ei aiheudu sellaista ravinnekuormitusta vesistöön, että ravinnepäästöjen rajoittamisesta olisi tarpeen erikseen määrätä. Kaivu tapahtuu pääosin kivennäismaa-alueilla, joilla orgaanista ainesta ja ravinteita sisältävä pintamaakerros on ohut. Maisemointiin käytettävät pintamaat varastoidaan erikseen, mikä vähentää niistä liukenevien ravinteiden määrää. Kultaa huuhdotaan vain mineraalimaasta ja ylimääräiset vedet imeytetään kullanhuuhtonta-alueen maaperään riittävän etäällä vesistöistä.

Lupamääräysten mukaisesti toimittaessa koneellinen kullankaivu ei aiheuta päästöjä, jotka merkittävästi heikentäisivät vesistön virkistyskäyttämömahdollisuuksia tai vedenlaatua siten, että sen käyttömahdollisuudet heikkenisivät. Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu sellaista pintavesien pilaantumisesta johtuvaa vahinkoa, josta on määrättävä ympäristönsuojelulain 11 luvussa tarkoitettuja korvauksia.

Toiminnassa muodostuu kaivannaisjätteitä, jotka luokitellaan pilaantumattomiksi maa-aineiksi. Ne hyödynnetään alueen maisemoinnissa, jota tehdään vuosittain. Näin ollen alueella ei muodostu sellaista kaivannaisjätteen jätealuetta, josta olisi laadittava erillinen jätehuoltosuunnitelma tai jolle olisi asetettava vakuus.

Hakemuksen mukainen ja lupamääräyksiä noudattava toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä sen mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Lupamääräysten mukaan toimittaessa kullan kaivaminen ei aiheuta luvan myöntämisen esteenä olevaa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai kohtuutonta räsytystä naapurituloilla. Päästöjä ehkäisevien ja rajoittavien lupamääräysten asettamisessa on otettu huomioon toiminnan luonne ja paikalliset ympäristöolosuhteet.

Tenon-Näätämojoen-Paatsjoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa vuoteen 2015 on alueen pintavesien nykytilasta jokien osalta todettu, että kaikki luokitellut vedet olivat erinomaisessa tai hyvässä tilassa. Suunnitelman mukaan toimenpiteitä edellyttävään tyydyttävään luokkaan kuuluvia vesiä ei vesienhoitoalueella ole. Vesienhoitosuunnitelmassa ei ole esitetty koneellista kullankaivua koskevia toimenpiteitä. Aluehallintovirasto arvioi, että lupamääräysten mukaisen toiminnan seurauksena luokiteltujen vesien kemiallinen tila ei muutu hyvää huonommaksi eikä ekologinen tila heikkene ravinnekuormituksen seurauksena eikä hanke vaikeuta vesienhoitosuunnitelman toteuttamista.

Vesitalouslupa

Vesilakia sovellettaessa pidetään vesialueen rajana maata vastaan keskivedenkorkeuden mukaista rantaviivaa. Rantaviivan tuntumassa kesän kuumimpana aikana tapahtuva kaivu aiheuttaa vesiympäristön muutoksen, joka voi heikentää taimenen ja harjuksen elinolosuhteita alueella. Sen lisäksi kaivu voi väliaikaisesti vähentää luonnon kauneutta alueella. Muuttuva Vuijeminhaaran rantavyöhyke ja uoma määrätään kunnostettavaksi kalastolle ja muulle vesieliöstölle sekä ympäristöön sopivaksi viimeistään toiminnan loppuessa maisemointi- ja jälkihoitotöiden yhteydessä. Näin ollen hankkeesta ei lupamääräysten mukaisesti toimittaessa aiheudu sanottavaa haittaa.

Luvan saajan esittämä lainvoimaa vailla oleva kaivosviranomaisen myöntämä kullanhuhdantalupa on riittävän luotettava selvitys oikeudesta alueeseen. Hanke ei toteudu, jos kullanhuhdantalupa ei tule lainvoimaiseksi.

Vesitaloushanke ei vähäistä suuremmassa määrin heikennä saamelaiden mahdollisuuksia käyttää heille alkuperäiskansana kuuluvia oikeuksia ylläpitää ja kehittää kulttuuriaan sekä harjoittaa perinteisiä elinkeinojaan.

Lupamääräysten mukaisesti toimittaessa rantavyöhykkeellä tapahtuva kaivu ei sanottavasti loukkaa yleistä tai yksityistä etua. Näin ollen lupa vesitaloushankkeelle on myönnettävissä vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 1) kohdan perusteella.

Lupa ei oikeuta Vuijeminhaaran uoman sijaintia, syvyyttä tai vedenjuoksua muuttaviin toimenpiteisiin.

Lupamääräysten perustelut

1. ja 2. Huhdonta-aika ja toiminnan laajuus on rajattu siten, että toiminta on toteuttavissa ympäristölle vähiten haittaa aiheuttaen.

3. Jyrkkäreunaiset kaivannot voivat olla vaaraksi liikuttaessa alueella moottorikelkalla ja voivat aiheuttaa haittaa porotalouden harjoittamiselle, minkä estämiseksi on annettu määräys luiskien loiventamisesta tai kaivantojen ai-
taamisesta tai muusta merkitsemisestä. Määräyksessä on kielletty merkin-
nän tekeminen lippusiimalla tai narulla porovahinkojen välttämiseksi.

4. Määräys perustuu muinaismuistolakiin, joka tulee sovellettavaksi vesilain 1 luvun 2 §:n 2 momentin perusteella.
- 5.–8. Kaivutoiminnan päästöistä merkittävä osa aiheutuu erilaisista hajapäästöistä. Niiden rajoittamiseksi on annettu määräykset, jotka koskevat sade- ja valumavesien johtamista, tulvavesien hallintaa ja Vuijeminhaaran uoman läheisiä kaivuja. Kiertovesiperiaatteen käytöllä vähennetään hienoaineksen kulkeutumista vesistöön. Annetuilla rajoituksilla varmistetaan, että kiertovesijärjestelmä toimii tehokkaasti ja riskit ympäristön pilaantumiseen ovat mahdollisimman pienet. Kierrosta poistettavan veden imeyttäminen maaperään vähentää kiintoainepäästöjä. Eroosioherkkien alueiden sade- ja valumavesien johtaminen altaisiin varmistaa, ettei toiminta-alueelta pääse runsassateisenakaan aikana haitallisessa määrin kiintoainetta vesistöön. Samentumisen rajoittamistoimenpiteitä koskevilla määräyksillä rajoitetaan Vuijeminhaaran veden samentumista aiheuttavia satunnaispäästöjä ja varmistetaan asianmukainen toiminta tilanteissa, joissa samentuminen on aiheutunut tai sen riski on ilmeinen.
9. Biohajoavia hydraulikkaöljyjä valmistetaan kasviöljypohjaisista tai täysin synteettisistä öljyistä. Uusimpien biohajoavien öljyjen ominaisuudet vastaavat mineraaliöljypohjaisia tuotteita. Koneellisessa kullankaivussa kaivinkone liikkuu vesialueen välittömässä läheisyydessä tai ajoittain vesialueella. Hydraulikkavuodon vaikutukset voivat siten kohdistua suoraan vesistöön tai muuhun alueeseen, josta vuodon talteenotto ei ole mahdollista. Biohajoavan öljyn käyttäminen kaivinkoneiden hydraulikkajärjestelmissä on koneellisessa kullankaivussa ympäristön pilaantumisen estämisen kannalta parasta käytökelpoista tekniikkaa.
10. Polttoaineiden ja öljytuotteiden varastointimääräyksellä vähennetään maaperän ja ympäristön pilaantumisen riskejä. Määräyksessä on otettu huomioon palavien nesteiden haitallisuus ympäristölle, toiminnan sijainti ja alueen luonnon ominaispiirteet.
11. Ympäristöön jäävät jätteet aiheuttavat roskaantumista. Erityisesti vaaralliset jätteet aiheuttavat muun muassa maaperän pilaantumista ympäristöön joutuessaan. Jätteiden asianmukaisella käsittelyllä voidaan estää ympäristöhaitat.
12. Määräys perustuu vesilain 2 luvun 7 §:ssä säädettyyn haittojen vähentämisperiaatteeseen.
13. Häiriö- ja poikkeustilanteista on ilmoitettava valvontaviranomaisille, jotta tarvittaessa voidaan käynnistää muun muassa vahinkojen torjunta- ja tarkkailutoimet.
14. Alueella on määrätty pidettäväksi riittävä määrä imeytysmateriaalia mahdollisen polttoneste- tai öljyvuodon seurauksena maaperään päässeeseen nesteen imeyttämiseksi.
- 15.–18. Luvan saajan on oltava selvillä toimintansa vaikutuksista. Tarkkailu- ja raportointimääräykset ovat tarpeen toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailemiseksi. Käyttötarkkailulla vähennetään erilaisten poikkeustilanteiden ja niiden aiheuttaman ympäristön pilaantumisen riskiä. Vesistö- ja kalataloustarkkailulla seurataan toiminnan vaikutuksia. Kalataloustarkkailu on määrätty tehtäväksi kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla. Vesistö- ja kalataloustarkkailu on perusteltua pyrkiä järjestämään yhteistarkkailuna, koska vesistöalueella on useita koneellista kullankaivua harjoittavia toimijoita.

19. Toiminnanharjoittajan yhteystietojen muutoksen, omistajan tai toiminnanharjoittajan vaihdoksen, valvonnan kannalta toiminnan oleellisen muutoksen tai toiminnan keskeytymisen ilmoittaminen on tarpeen valvonnan mahdollistamiseksi. Aluehallintovirasto voi hakemuksesta määrätä luvan raukeamaan, jos toiminta on pysyvästi keskeytetty.

20.–21. ja 23. Kaivukausien sekä toiminnan loppumisen jälkeisillä peittämis- ja maisemointitoimenpiteillä vähennetään hienoaineksen huuhtoutumista Vuijeminhaaraan ja nopeutetaan alueen palautumista takaisin luontotilaan. Pintamaiden hyödyntäminen maisemoinnissa nopeuttaa oleellisesti alueen kasvittumista. Ilmoitusvelvoite maisemoinnin valmistuttua on tarpeen valvonnan vuoksi ja maisemoinnin riittävyuden varmistamiseksi.

22. Vuijeminhaaran rantavyöhykkeen ja uoman kunnostaminen viimeistään toiminnan loppuessa edesauttaa kalaston luontaista lisääntymistä ja siten myös Inarin kalastusalueen sekä Hammastunturin erämaa-alueen käyttö- ja hoitosuunnitelmien tavoitteita. Kalatalousmääräyksellä varmistetaan, että vesiuoma tulee kunnostetuksi kalaston ja muun vesieliöstön mahdollisimman nopeaa palautumista edistävällä tavalla.

VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN

1. Lapin ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat vastuualueen lausunnossa esittämät vaatimukset on otettu ympäristö- ja vesitalousluparatkaisusta ja niiden perusteluista sekä lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevästi huomioon.

2. Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen lausunnossa esitetyt vaatimukset on otettu ympäristö- ja vesitalousluparatkaisusta ja niiden perusteluista sekä lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevästi huomioon. Kalasto- ja kalastusvaikutusten tarkkailu on määrätty tehtäväksi kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla mahdollisuuksien mukaan yhteistarkkailuna.

4. Inarin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnossa esittämät vaatimukset on otettu ympäristö- ja vesitalousluparatkaisusta ja niiden perusteluista sekä lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevästi huomioon.

6. Saamelaismuseo Siidan lausunnossaan esittämä vaatimus on otettu lupamääräyksessä 4 ja sen perustelusta ilmenevästi huomioon.

7 Metsähallituksen Lapin luontopalveluiden muistutuksessa esittämät vaatimukset on otettu ympäristö- ja vesitalousluparatkaisusta ja niiden perusteluista sekä lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevästi huomioon.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

Päätöksen voimassaolo

Lupa on voimassa toistaiseksi.

Toiminta edellyttää lainvoimaisen kullanhuudontaluvan.

Tarvittaessa aluehallintovirasto voi ympäristönsuojelulain 58 ja 59 §:ssä säädettyjen edellytysten täytyessä muuttaa tai valvontaviranomaisen aloitteesta peruuttaa luvan.

Lupamääräysten tarkistaminen

Luvan saajan on 30.4.2024 mennessä tehtävä aluehallintovirastolle lupamääräysten tarkistamista koskeva hakemus uhalla, että aluehallintovirasto voi määrätä luvan raukeamaan.

Hakemuksessa on esitettävä soveltuvin osin, mitä ympäristönsuojeluasetuksen 8–13 §:ssä, vesilain 11 luvun 3 §:ssä ja valtioneuvoston asetuksessa vesitalousasioista 1–3 §:ssä säädetään. Hakemukseen on liitettävä asiantuntijan laatima yhteenvetoraportti kullanhuuhdonta-alueella harjoitettavan kullankaivutoiminnan ympäristövaikutuksista toiminnan vaikutusalueella.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava ympäristönsuojelulain 56 §:n nojalla.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätöksen yleinen täytäntöönpanokelpoisuus

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta (ympäristölupa)

Päätöksen mukainen toiminta saadaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa tätä lupapäätöstä noudattaen.

Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Valmistelulupa (vesitalouslupa)

Aluehallintovirasto myöntää hakijalle luvan kullanhuuhdonta-alueella Kultasuo II Vuijeminhaaran rantavyöhykkeen muuttamiseen jo ennen tämän lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulemistä.

Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Vakuus toiminnan aloittamis- ja hankeen valmisteluluvan osalta

Luvan saajan on ennen lupapäätöksen mukaisen toiminnan aloittamista asetettava Lapin aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueelle 1 000 euron suuruinen vakuus ympäristön saattamiseksi ennalleen tai mahdollisten vahinkojen korvaamiseksi lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräysten muuttamisen varalta. Asetettava vakuus kattaa myös vesilain 3 luvun 17 §:n 1 momentissa tarkoitetun vakuuden.

Vakuutta voi hakea palautettavaksi lupapäätöksen saatua sellaisenaan lainvoiman tai lupapäätöksen kumoamisen tai muuttamisen edellyttämien ympäristön ennallistamistöiden valmistuttua.

Toiminnanaloittamisluvan perustelut

Toiminnan aloittamislupaa tarvitaan hakijan mukaan siksi, että valmistelulle jätetään riittävästi aikaa. Näitä ovat mm. tutkimuskuoppien kaivu, jolla

kultapitoisen alueen juoni saadaan paikallistettua. Tällöin varsinaisen kaivun turha maansiirto voidaan minimoida.

Lupapäätöksen mukaisesta toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu palautumattomia muutoksia vesien tilaan tai kalastolle tai muuta merkittävää pilaantumista. Olot voidaan olennaisilta osin palauttaa nykytilan veroisiksi, mikäli lupapäätös kumotaan tai sen määräyksiä muutetaan.

Aluehallintovirasto katsoo edellä todetun perusteella, että toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta on olemassa ympäristönsuojelulain tarkoittama perusteltu syy ja ettei toiminnan aloittaminen tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Oikeus toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta voidaan näin ollen myöntää.

Valmisteluluvan perustelut

Aluehallintovirasto on myöntänyt luvan kullanhuuhdonta-alueen Kultasuo II Vuijeminhaaran rantavyöhykkeen muuttamiseen. Valmistelulupa voidaan myöntää, jos valmisteluvat toimenpiteet voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa ja kyseisten toimenpiteiden suorittamisen jälkeen ot voidaan olennaisilta osin palauttaa ennalleen siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai luvan ehtoja muutetaan.

Valmisteluluvan myöntämiselle on olemassa perusteltu syy, kuten edellä toiminnanaloittamisluvan perusteluista käy ilmi. Vesitaloushankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu edunmenetyksiä ulkopuolisille. Hanke edellyttää lainvoimaisen kullanhuuhdontaluvan. Hankealueella valtion alueita hallitseva Metsähallitus ei ole vastustanut vesitalousluvan myöntämistä. Aluehallintovirasto arvioi, ettei vesitalousluvassa sallitusta ranta-alueen muuttamisesta aiheudu saamelaisten oikeuksiin kohdistuvia kiellettyjä seurauksia.

Valmisteluvuossa sallitut toimenpiteet voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa. Päätöksessä tarkoitettujen töiden suorittamisen jälkeen ot voidaan olennaisilta osin palauttaa ennalleen siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai sen määräyksiä muutetaan.

Aluehallintovirasto katsoo edellä todetun perusteella, että edellytykset valmisteluluvan myöntämiselle ovat olemassa.

Vakuuden arvioinnin perustelut

Määrätty vakuus on riittävä saattamaan ympäristö nykytilaa vastaavalle tasolle, mikäli lupapäätös kumotaan tai sen määräyksiä muutetaan.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki 41 §, 42 § 1 momentti, 43 § 1 ja 3 momentti, 45 § 1 momentti, 46 § 1 ja 3 momentti, 50 § 2 momentti, 52 § 1 ja 3 momentti, 55 § 2 momentti ja 101 §.

Vesilaki 1 luku 5 §, 2 luku 7 § ja 8 §, 3 luku 2 §, 4 § 1 momentti 1) kohta ja 3 momentti, 16 § 1 ja 2 momentti

Jätelaki 8 § 1 momentti ja 28 § 1 momentti

KÄSITTELYMAKSU

Ratkaisu

Lupa-asian käsittelymaksu on 2 740 euroa. Lasku lähetetään Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Perustelut

Maksun määräämisessä sovelletaan hakemuksen vireilletuloajankohtana voimassa ollutta maksuasetusta.

Alla mainitun valtioneuvoston asetuksen (1572/2011) maksutaulukon mukainen koneellista kullankaivua koskevan ympäristölupa-asian käsittelymaksu on 2 740 euroa, kun kaivumäärä on enintään 1 000 m³/vuosi. Rantavyöhykkeen muuttamista (muu vesilain 3 luvun mukainen hanke) koskevan vesilain mukaisen asian käsittelymaksu on 2 740 euroa.

Kysymyksessä on ympäristönsuojelulain 39 §:n mukaisessa yhteiskäsittelyssä käsiteltävä asia, joten asian käsittelystä peritään korkeimpaan maksuluokkaan kuuluvan asian käsittelymaksun suuruisen maksu eli 2 740 euroa.

Oikeusohjeet

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2012 ja 2013

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2014 ja 2015 (1092/2013) 8 §

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Riitta Riihimäki

Jaakko Pirttijoki

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Riitta Riihimäki ja esitellyt ympäristöyhtytarkastaja Jaakko Pirttijoki.

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 0295 017 662 tai 0295 017 500.

JP/am

Liite

Valitusosoitus

Päätös

Hakija

Tiedoksi

Lapin ELY-keskus / Ympäristö ja luonnonvarat
Lapin ELY-keskus / Kalatalous
Inarin kunta
Inarin kunta / Ympäristönsuojeluviranomainen
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES
Suomen ympäristökeskus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon.

Valitusoikeus Valituksia päätöksen johdosta voivat esittää ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, ELY-keskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valitusaika Valitusaika päättyy **9.5.2014**, jolloin valituksen on viimeistään oltava perillä Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- aluehallintoviraston päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin aluehallintoviraston päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia aluehallintoviraston päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- jäljennös valituskirjelmästä (jos valituskirjelmä toimitetaan postitse)

Valituksen toimittaminen Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon

Valituskirjelmä on toimitettava Pohjois-Suomen aluehallintoviraston kirjaamoon. Valituskirjelmän on oltava perillä **määräajan viimeisenä päivänä** ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Pohjois-Suomen aluehallintoviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Linnankatu 1–3
postiosoite:	PL 293, 90101 Oulu
puhelin:	vaihde 0295 017 500
telekopio:	08 - 3140 110
sähköposti:	kirjaamo.pohjois@avi.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräisiä tapauksista, joissa maksua ei peritä.